

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโครงการ ผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัญหาการบริหารโครงการฯ และเปรียบเทียบปัญหาที่เกิดขึ้นตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูอนามัยที่ปฏิบัติงานอนามัยโรงเรียน และเป็นที่ปรึกษารับผิดชอบโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศ ที่จัดดำเนินงานโครงการ โครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขใน โรงเรียนของตน ในระหว่างปีพุทธศักราช 2530 - 2531 จำนวน 276 คน จากจำนวนโรงเรียน ทั้งหมด 131 โรงเรียน ใน 73 จังหวัด โดยแบ่งโรงเรียนตามจำนวนนักเรียนได้ 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ 68 โรงเรียน ครูอนามัย 141 คน โรงเรียนขนาดกลาง 36 โรงเรียน ครูอนามัย 74 คน โรงเรียนขนาดเล็ก 27 โรงเรียน ครูอนามัย 61 คน

การสุ่มตัวอย่างประชากร

จากจำนวนครูอนามัยที่มีประจำในโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีจำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป รวมจำนวนทั้งสิ้น 276 คน ใน 131 โรงเรียน ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูอนามัยโรงเรียนที่เป็นหัวหน้าและเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ เป็นตัวอย่างโรงเรียนละ 1 คน ตามขนาดของโรงเรียน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดใหญ่	68	141	68
โรงเรียนขนาดกลาง	36	74	36
โรงเรียนขนาดเล็ก	27	61	27
รวม	131	276	131

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย รวมทั้งสิ้น 131 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบสอบถาม (questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครุอนามัย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารของครุอนามัยโรงเรียน เกี่ยวกับโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (rating scale)

ตอนที่ 3 ปัญหาเพิ่มเติม พร้อมข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานแต่ละด้าน

การสร้างแบบสอบถาม

โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับการจัดดำเนินโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียนมัธยมศึกษา จากหนังสือคู่มือ เอกสารที่ใช้ในการฝึกอบรมผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตลอดจนเป้าหมายในการดำเนินงานของกองอนามัยโรงเรียน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้นำเยาวชนสาธารณสุข โครงการสุขภาพในโรงเรียน อันเป็นลักษณะคล้ายกับการดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน จากหนังสือวารสาร และผลงานด้านการศึกษาวิจัย

3. การสร้างแบบสอบถาม ตามแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาใช้เป็นแนวทางในการสร้าง โดยแบ่งออกได้ 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครุอนามัย จำแนกตามเพศ วุฒิต่างการศึกษา วิชาเอกทางการศึกษาที่สำเร็จ ประสบการณ์ในการทำงาน และคำชี้แจงในการดำเนินงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารของครุอนามัยโรงเรียน เกี่ยวกับโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียนมัธยมศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า มีจำนวนข้อทั้งหมด 108 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ การจัดดำเนินการโครงการ หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียนมัธยมศึกษา หลักสูตรการฝึกอบรมและวิทยากร การสนับสนุนทรัพยากร การปฏิบัติงานของผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน การนิเทศติดตามและประเมินผล

ตอนที่ 3 ปัญหาเพิ่มเติม พร้อมข้อเสนอแนะในการดำเนินงานแต่ละด้าน

4. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจทาน พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง มีประสบการณ์ทางด้านสุขศึกษา สาธารณสุข และด้านการจัดดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน จำนวน 6 คน ตรวจสอบพิจารณา และแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ แล้วนำมาแก้ไขให้เหมาะสม

6. ดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะ พร้อมกับนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูอนามัยในโรงเรียนที่จัด
ดำเนินงานโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน
20 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอน 2 โดยใช้วิธี
สัมประสิทธิ์อัลฟา แอลฟา โคเอฟฟิเชียน (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

8. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังกองการมัธยมศึกษา
กรมสามัญศึกษา
2. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียน จากกองการ
มัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ส่งไปยังโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย 131 โรงเรียน
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียน
กลุ่มตัวอย่าง 131 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมารวมทั้งสิ้น 123 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
93.89 โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลเหล่านี้ ตั้งแต่วันที่ 13 มกราคม 2532 ถึงวันที่
19 กุมภาพันธ์ 2532

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม
สำเร็จรูป เอส พี เอส เอส/พีซี SPSS/PC+ (The Statistical Package for Social
Science/for IBM PC) จากศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับครูอนามัยโรงเรียนทั้งหมด
นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แยกตาม เพศ วุฒิต่างการศึกษา วิชาเอกทางการศึกษาที่
สำเร็จ ประสบการณ์ในการทำงาน และการได้รับฟังคำชี้แจงในการดำเนินงานของโครงการฯ
แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาการบริหารของครูอนามัยโรงเรียน
ในโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการกำหนดคะแนนดังนี้

ค่าของคะแนนเป็น 4 ระดับ คือ

ปัญหามากที่สุด	เท่ากับ	4	คะแนน
ปัญหามาก	เท่ากับ	3	คะแนน
ปัญหาน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
ไม่มีปัญหาเลย	เท่ากับ	1	คะแนน

2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน-
มาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อ แล้วสรุปรวมเป็นรายด้าน พร้อมนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง
ประกอบความเรียง โดยอาศัยคะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย (ค่ามัธยฐานเลขคณิต \bar{X}) มีดังนี้

3.50 - 4.00	หมายถึง	ปัญหามากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	ปัญหามาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	ปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ไม่มีปัญหาเลย

2.2 ทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ของค่าเฉลี่ย ของปัญหา
การบริหารงานของครูอนามัยโรงเรียนที่มีต่อโครงการผู้นำเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน
มัธยมศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน ใหญ่ กลาง เล็ก โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
ด้วยค่า F-test และด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' test) เป็นรายคู่ ถ้าการทดสอบพบว่า
มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แบบทดสอบตอนที่ 3 ที่เกี่ยวกับการเพิ่มเติมของปัญหา และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับ
การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ลักษณะแบบปลายเปิด (Open ended) สำหรับคำตอบส่วนนั้นนำมา
อภิปรายผล เพื่อที่จะได้ทราบปัญหาจากการดำเนินงานเพิ่มเติม และเป็นข้อเสนอแนะอันจะก่อให้เกิด
ประโยชน์ต่อการวิจัย โดยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทดสอบใด ๆ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณด้วยค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว ด้วยค่า F-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส/พีซี
SPSS/PC+ (The Statistical Package for the Social Science/for IBM PC)
จากศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย